Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

6 päivänä maaliskuuta 2025*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Asetus (EU) 2019/1111 – Soveltamisala – 1 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 2 kohdan e alakohta – Toimenpide, joka liittyy lapsen omaisuudesta disponointiin – 7 artikla – Toimivalta vanhempainvastuuta koskevissa asioissa – 10 artikla – Oikeuspaikan valinta – Asetus (EU) N:o 1215/2012 – Soveltamisala – 1 artiklan 2 kohdan a alakohta – Luonnollisten henkilöiden oikeudellista asemaa, oikeuskelpoisuutta tai oikeustoimikelpoisuutta koskeva poissulkeminen – Tuomioistuimen toimivaltaa koskevat säännöt, joista määrätään Bulgarian tasavallan ja Venäjän federaation välisessä kahdenvälisessä sopimuksessa, joka on tehty ennen Bulgarian tasavallan liittymistä Euroopan unioniin – Kyseisten sääntöjen ja asetuksessa 2019/1111 säädettyjen sääntöjen välinen ero – SEUT 351 artikla – Yhteensopimattomuuden käsite

Asiassa C-395/23 [Anikovi][i],

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Sofiyski Rayonen sad (Sofian piirituomioistuin, Bulgaria) on esittänyt unionin tuomioistuimelle 24.6.2023 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 29.6.2023, ja jota se on täydentänyt 6.2.2024 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 6.2.2024, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

E. M. A.,

E. M. A. ja

M. I. A.,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: unionin tuomioistuimen presidentti K. Lenaerts, joka hoitaa neljännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, kolmannen jaoston puheenjohtaja C. Lycourgos, viidennen jaoston puheenjohtaja M. L. Arastey-Sahún sekä tuomarit S. Rodin ja O. Spineanu-Matei (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Richard de la Tour,

kirjaaja: hallintovirkamies R. Stefanova-Kamisheva,

* Oikeudenkäyntikieli: bulgaria.

[i] Tämän asian nimi on kuvitteellinen nimi. Se ei vastaa asian minkään asianosaisen todellista nimeä.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 12.9.2024 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– E. M. A., E. M. A. ja M. I. A., edustajanaan L. S. Tsoncheva, advokat,

– Espanjan hallitus, asiamiehinään I. Herranz Elizalde ja P. Pérez Zapico,

– Unkarin hallitus, asiamiehinään Zs. Biró-Tóth ja M. Z. Fehér,

– Euroopan komissio, asiamiehinään S. Noë, W. Wils ja I. Zaloguin,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.11.2024 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 17.6.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 593/2008 (Rooma I) (EUVL 2008, L 177, s. 6; jäljempänä Rooma I -asetus) 4 artiklan 1 kohdan c alakohdan, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1; jäljempänä Bryssel I a -asetus) 24 artiklan 1 alakohdan ja tuomioistuimen toimivallasta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta 25.6.2019 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2019/1111 (EUVL 2019, L 178, s. 1; jäljempänä Bryssel II b -asetus) 1 artiklan 2 kohdan e alakohdan ja 7 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty hakemusasiassa, joka on pantu vireille kahden alaikäisen lapsen, E. M. A:n ja E. M. A:n, nimissä, jotta he saisivat tuomioistuimelta luvan myydä äitinsä M. I. A:n suostumuksella osuutensa kolmesta Bulgariassa sijaitsevasta kiinteistöstä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

3 Keskinäisestä oikeusavusta siviili-, perhe- ja rikosasioissa Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton ja Bulgarian kansantasavallan välillä tehty sopimus on allekirjoitettu Moskovassa 19.2.1975 (Yhdistyneiden kansakuntien sopimuskokoelma, nide 1015, nro 14855, s. 41; jäljempänä Venäjän ja Bulgarian välinen sopimus), ratifioitu Bulgariassa 15.4.1975 annetulla asetuksella nro 784 (DV nro 33/1975) ja julkaistu 10.2.1976 (DV nro 12/1976, oikaisu DV nro 17/2014). Sen 25 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Vanhempien ja lasten väliset oikeussuhteet määräytyvät sen sopimuspuolen lain mukaan, jonka alueella on heidän yhteinen kotipaikkansa.

– –

6. Edellä 1, 2, 3, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa oikeussuhteissa toimivaltaisia ovat sen sopimuspuolen lainkäyttöelimet, jonka kansalainen lapsi on tai jonka alueella lapsella on kotipaikka tai asuinpaikka.”

4 Venäjän ja Bulgarian välisen sopimuksen 30 artiklan 2 kohdassa määrätään, että kiinteää omaisuutta koskevan liiketoimen muoto määräytyy sen sopimuspuolen lain mukaan, jonka alueella kiinteä omaisuus sijaitsee.

Unionin oikeus

Rooma I -asetus

5 Rooma I -asetuksen 4 artiklan, jonka otsikko on ”Sovellettava laki lakiviittauksen puuttuessa”, 1 kohdan c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Siltä osin kuin sopimukseen sovellettavaa lakia ei ole valittu 3 artiklan mukaisesti ja rajoittamatta 5–8 artiklan soveltamista, sopimukseen sovellettava laki määritetään seuraavasti:

– –

c) esineoikeutta kiinteään omaisuuteen tai kiinteän omaisuuden vuokraamista koskevaan sopimukseen sovelletaan sen maan lakia, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee;

– –”

Bryssel I a -asetus

6 Bryssel I a -asetuksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovelletaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa, riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa niitä käsitellään. – –

2. Tätä asetusta ei sovelleta

a) luonnollisten henkilöiden oikeudelliseen asemaan, oikeuskelpoisuuteen tai oikeustoimikelpoisuuteen – –

– –”

7 Bryssel I a -asetuksen 24 artiklan 1 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Seuraavilla jäsenvaltion tuomioistuimilla on asianosaisten kotipaikasta riippumatta yksinomainen toimivalta:

1) asiassa, joka koskee esineoikeutta kiinteään omaisuuteen tai kiinteän omaisuuden vuokrasopimusta, sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa kiinteistö sijaitsee.

– –”

Bryssel II b -asetus

8 Bryssel II b -asetuksen johdanto-osan 10, 19, 20 ja 91 perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”(10) Lapsen omaisuuden osalta tätä asetusta olisi sovellettava vain toimenpiteisiin lapsen suojelemiseksi eli henkilön tai elimen nimeämiseen hoitamaan lapsen omaisuutta, edustamaan lasta ja avustamaan häntä sekä siihen liittyviin tehtäviin ja lapsen omaisuuden hallinnoimiseen, säilyttämiseen ja luovuttamiseen liittyviin toimenpiteisiin. Tässä yhteydessä asetusta pitäisi soveltaa esimerkiksi tapaukseen, jossa menettelyn aiheena on lapsen omaisuuden hallinnoimisesta vastaavan henkilön tai elimen nimeäminen. Lapsen omaisuuteen liittyviä toimenpiteitä, jotka eivät koske lapsen suojelua, olisi edelleen säänneltävä [Bryssel I a -asetuksella]. Näissä tapauksissa olisi kuitenkin oltava mahdollista soveltaa tämän asetuksen säännöksiä toimivallasta liitännäiskysymyksissä.

– –

(19) Toimivaltasäännökset vanhempainvastuuta koskevissa asioissa on muotoiltu lapsen edun perusteella ja niitä olisi sovellettava sen mukaisesti. – –

(20) Lapsen edun suojelemiseksi toimivalta olisi määritettävä ottaen ensisijaisesti huomioon läheisyyden periaate. Sen vuoksi toimivallan pitäisi olla siinä jäsenvaltiossa, jossa lapsen asuinpaikka on, paitsi tietyissä tässä asetuksessa esitetyissä tilanteissa, esimerkiksi lapsen asuinpaikan muuttuessa tai lapsen huoltajien sovittua toisin.

– –

(91) Tässä yhteydessä on muistettava, että jos jäsenvaltio on tehnyt sopimuksia yhden tai useamman kolmannen maan kanssa ennen liittymistään unioniin, sovelletaan [SEUT] 351 artiklaa.”

9 Kyseisen asetuksen 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovelletaan siviilioikeudellisissa asioissa, jotka liittyvät

a) avioeroon, asumuseroon tai avioliiton pätemättömäksi julistamiseen;

b) vanhempainvastuun myöntämiseen, käyttämiseen, siirtämiseen, rajoittamiseen tai lopettamiseen.

2. Edellä 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin asioihin voivat kuulua erityisesti

– –

e) lapsen omaisuuden hallinnoimiseen, säilyttämiseen ja luovuttamiseen liittyvät lapsen suojelutoimenpiteet.

– –”

10 Mainitun asetuksen 7 artiklassa, jonka otsikko on ”Yleinen toimivalta”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia vanhempainvastuuta koskevissa asioissa, jos lapsen asuinpaikka on asian vireillepanoajankohtana kyseisessä jäsenvaltiossa.

2. Tämän artiklan 1 kohtaa sovelletaan, jollei 8–10 artiklassa toisin säädetä.”

11 Bryssel II b -asetuksen 10 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeuspaikan valinta”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltion tuomioistuimilla on toimivalta vanhempainvastuuta koskevissa asioissa, kun seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) lapsella on kiinteät siteet kyseiseen jäsenvaltioon erityisesti sen vuoksi, että vanhempainvastuunkantajista
   i) vähintään yhden asuinpaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa;
   ii) lapsen asuinpaikka oli aiemmin kyseisessä jäsenvaltiossa; tai
   iii) lapsi on kyseisen jäsenvaltion kansalainen;

b) osapuolet ja kaikki muut vanhempainvastuunkantajat ovat
   i) vapaasta tahdostaan sopineet toimivallasta viimeistään ajankohtana, jona asia pantiin vireille tuomioistuimessa; tai
   ii) hyväksyneet toimivallan nimenomaisesti menettelyn aikana ja tuomioistuin on varmistanut, että kaikille osapuolille on tiedotettu oikeudesta olla hyväksymättä toimivalta; ja

c) toimivaltaa käytetään lapsen edun mukaisesti.”

12 Kyseisen asetuksen VIII luvussa, joka käsittää 94–99 artiklan, säädetään asianomaisen asetuksen suhteesta muihin oikeudellisiin välineisiin kuten tiettyihin unionin jäsenvaltioiden ja Pyhän istuimen välillä tehtyihin kahdenvälisiin sopimuksiin.

Bulgarian oikeus

13 Velvoitteista ja sopimuksista annetun lain (Zakon za zadalzheniata i dogovorite) 18 §:n nojalla omistusoikeuden siirtämisestä tehdyt sopimukset tai sopimukset, joilla perustetaan muita kiinteään omaisuuteen kohdistuvia esineoikeuksia, edellyttävät notaarin vahvistamista.

14 Perhekoodeksin (Semeen kodeks) 130 §:n 3 momentin mukaan disponointitoimia, jotka koskevat lapselle kuuluvaa kiinteää omaisuutta, voidaan toteuttaa vain lapsen senhetkisen asuinpaikan Rayonen sadin (piirituomioistuin) luvalla, jos disponointi ei ole lapsen edun vastaista.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

15 Sofiyski Rayonen sadin (Sofian piirituomioistuin, Bulgaria), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, käsiteltäväksi saatettiin vuonna 2023 hakemus, joka oli tehty kahden sellaisen alaikäisen lapsen nimissä, jotka ovat Venäjän kansalaisia ja joiden asuinpaikka on Saksassa, saadakseen luvan myydä osuutensa kolmesta Bulgariassa sijaitsevasta kiinteistöstä, jotka he ovat perineet isänsä kuoleman jälkeen.

16 Perhekoodeksin 130 §:n 3 momentin mukaan alueellisesti toimivaltaisen Rayonen sadin on nimittäin annettava lupa lapselle kuuluvan kiinteän omaisuuden myymiselle lapsen etu huomioon ottaen ennen kuin notaari voi vahvistaa sen velvoitteista ja sopimuksista annetun lain 18 §:n nojalla.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, ovatko bulgarialaiset tuomioistuimet toimivaltaisia pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa. Se toteaa yhtäältä, että Varhoven kasatsionen sad (ylin tuomioistuin, Bulgaria) perustaa Bulgarian tuomioistuinten toimivallan tällaisessa tilanteessa kansallisen oikeuden säännöksiin sekä Venäjän ja Bulgarian välisen sopimuksen 30 artiklan 2 kohtaan, kun taas toinen kansallinen tuomioistuin vetoaa myös Rooma I -asetuksen 4 artiklan 1 kohdan c alakohtaan. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo kuitenkin, ettei viimeksi mainittu säännös ole merkityksellinen, toisin kuin Bryssel I a -asetuksen 24 artiklan 1 alakohta.

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa toisaalta, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen tilanne voisi myös kuulua Bryssel II b -asetuksen soveltamisalaan, paitsi jos Venäjän ja Bulgarian välisen sopimuksen kaltaisella kansainvälisellä sopimuksella poiketaan siitä. Viimeksi mainitussa tapauksessa ja kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltaisia ovat sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa lapsen asuinpaikka on, eli tässä tapauksessa Saksan tuomioistuimet.

19 Tässä tilanteessa Sofiyski Rayonen sad on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Kuuluuko [Bryssel II b -asetuksen] 1 artiklan 2 kohdan e alakohdan soveltamisalaan myös hakemuslainkäyttöasia, joka koskee tuomioistuimen luvan myöntämistä lapselle kuuluvasta kiinteästä omaisuudesta tai kiinteää omaisuutta koskevasta omistusosuudesta disponoimiseksi esimerkiksi myymällä?

2) Minkä asetuksen säännösten perusteella määräytyy unionin jäsenvaltion tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta hakemuslainkäyttöasiassa, joka koskee tuomioistuimen luvan myöntämistä lapselle kuuluvasta kiinteästä omaisuudesta tai kiinteää omaisuutta koskevasta omistusosuudesta disponoimiseksi esimerkiksi myymällä? Kuuluuko kyseinen kansainvälinen toimivalta [Bryssel II b -asetuksen] 7 artiklan 1 kohdan nojalla sen paikkakunnan tuomioistuimelle, jossa lapsen asuinpaikka on, vai [Rooma I -asetuksen] 4 artiklan 1 kohdan c alakohdan tai [Bryssel I a -asetuksen] 24 artiklan 1 alakohdan nojalla sen paikkakunnan tuomioistuimelle, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee?

3) Syrjäyttävätkö jäsenvaltion (Bulgarian tasavalta) ja kolmannen valtion (Neuvostoliitto tai Venäjän federaatio) välisen kahdenvälisen kansainvälisen sopimuksen, joka tehtiin ennen kuin jäsenvaltio liittyi unioniin, määräykset kansainvälisestä toimivallasta vanhempainvastuuta koskevissa asioissa annetut [Bryssel II b -asetuksen] säännökset, jos kyseistä kansainvälistä sopimusta ei mainita [kyseisen] asetuksen VIII luvussa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen ja toinen kysymys

20 Aluksi on todettava, että vaikka toisessa kysymyksessä mainitaan Rooma I -asetuksen 4 artiklan 1 kohdan c alakohta, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin selittää viitanneensa tähän säännökseen vain siksi, että bulgarialainen tuomioistuin on perustanut toimivaltansa siihen, mutta sillä ei ole mitään epäilystä siitä, että kyseinen säännös, joka koskee tosiasiallisesti sovellettavaa lakia eikä tuomioistuimen toimivaltaa, ei ole merkityksellinen toisen kysymyksen ratkaisemisen kannalta, toisin kuin Bryssel I a -asetuksen 24 artiklan 1 alakohta.

21 On myös todettava, että – kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee ja kuten äidin ja kahden kyseessä olevan lapsen asianajaja on vahvistanut istunnossa – toinen näistä lapsista on tullut täysi-ikäiseksi menettelyn aikana.

22 Näin ollen on katsottava, että ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään, joita on käsiteltävä yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, kuuluuko tuomioistuimen lupa, jota haetaan jäsenvaltiossa asuvan alaikäisen lapsen puolesta, myydä osuuksia, jotka kyseisellä lapsella on toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevasta kiinteästä omaisuudesta, Bryssel II b -asetuksen vai Bryssel I a -asetuksen soveltamisalaan.

23 Bryssel II b -asetuksen 1 artiklan mukaan kyseistä asetusta sovelletaan siviilioikeudellisissa asioissa, jotka liittyvät muun muassa vanhempainvastuun käyttämiseen. Kyseisen asetuksen 1 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaan näihin asioihin voivat kuulua erityisesti ”lapsen omaisuuden hallinnoimiseen, säilyttämiseen ja luovuttamiseen liittyvät lapsen suojelutoimenpiteet”.

24 Bryssel I a -asetuksen 1 artiklan 1 kohdan nojalla kyseistä asetusta sovelletaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa asia on vireillä, ja erityisesti sen 24 artiklan 1 alakohdasta ilmenee, että siviili- ja kauppaoikeudellisiin asioihin kuuluu asia, ”joka koskee esineoikeutta kiinteään omaisuuteen”. Bryssel I a -asetuksen 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään, että asetusta ei sovelleta ”luonnollisten henkilöiden oikeudelliseen asemaan, oikeuskelpoisuuteen tai oikeustoimikelpoisuuteen”.

25 Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, pääasiassa kyseessä olevan kaltainen tuomioistuimen lupa on toimenpide, joka on toteutettu ottaen huomioon, mikä on alaikäisen lapsen asema ja oikeustoimikelpoisuus, ja jolla pyritään suojelemaan lapsen etua. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että koska tarve saada kyseinen lupa on siis suora seuraus siitä, mikä on alaikäisten lasten asema ja oikeustoimikelpoisuus, mainittu lupa on riippumatta luvan kohteena olevan oikeustoimen alasta Bryssel II b -asetuksen 1 artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitetun vanhempainvastuun käyttämisen puitteissa toteutettu lapsen omaisuuden hallinnoimiseen, säilyttämiseen ja siitä disponoimiseen liittyvä lapsen suojelutoimenpide, joka liittyy suoraan Bryssel I a -asetuksen 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun kyseessä olevan luonnollisen henkilön oikeustoimikelpoisuuteen (ks. vastaavasti tuomio 3.10.2013, Schneider, C-386/12, EU:C:2013:633, 26 kohta ja tuomio 6.10.2015, Matoušková, C-404/14, EU:C:2015:653, 28–31 kohta).

26 Kun otetaan huomioon nämä seikat ja unionin lainsäätäjän tarkoitus, sellaisena kuin se ilmaistaan Bryssel II b -asetuksen johdanto-osan 10 perustelukappaleessa, pääasiassa kyseessä olevan kaltainen tuomioistuimen lupa kuuluu kyseisen asetuksen soveltamisalaan eikä Bryssel I a -asetuksen soveltamisalaan.

27 Näin ollen Bryssel II b -asetuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaan sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa lapsen asuinpaikka on asian vireillepanoajankohtana, ovat lähtökohtaisesti toimivaltaisia antamaan tällaisen luvan.

28 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen on vastattava, että Bryssel II b -asetusta on tulkittava siten, että tuomioistuimen lupa, jota haetaan jäsenvaltiossa asuvan alaikäisen lapsen lukuun tämän lapsen toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevasta kiinteästä omaisuudesta omistamien osuuksien myymiseksi, kuuluu kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun vanhempainvastuun alaan siltä osin kuin se koskee kyseisen artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettuja suojelutoimenpiteitä, minkä vuoksi kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaan sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa lapsen asuinpaikka on asian vireillepanoajankohtana, ovat lähtökohtaisesti toimivaltaisia antamaan tällaisen luvan.

Kolmas kysymys

29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kolmannella kysymyksellään, voidaanko jäsenvaltion ja kolmannen valtion välillä ennen kyseisen jäsenvaltion liittymistä unioniin tehdyllä kahdenvälisellä sopimuksella poiketa Bryssel II b -asetuksen säännöksistä, vaikka kyseistä sopimusta ei mainita kyseisen asetuksen VIII luvussa.

Tutkittavaksi ottaminen

30 Espanjan hallitus pohtii kirjallisissa huomautuksissaan, voidaanko kolmas kysymys ottaa tutkittavaksi, koska se ei liity pääasian kohteeseen ja koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole osoittanut, että Venäjän ja Bulgarian välisen sopimuksen ja minkään unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen välillä olisi yhteys.

31 Tältä osin on palautettava mieleen, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Tästä seuraa, että unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen vain, jos on ilmeistä, että unionin oikeuden tulkitsemisella, jota kansallinen tuomioistuin on pyytänyt, ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 23.11.2021, IS (Välipäätöksen lainvastaisuus), C-564/19, EU:C:2021:949, 60 ja 61 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Vakiintuneen oikeuskäytännön – jota unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan a ja b alakohta ilmentää – mukaan on niin, että jotta unionin oikeutta voitaisiin tulkita kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllisellä tavalla, kansallisen tuomioistuimen on määritettävä esittämiinsä

kysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat tai ainakin selostettava ne tosiseikkoja koskevat lähtökohdat, joihin nämä kysymykset perustuvat. On lisäksi välttämätöntä, että – kuten työjärjestyksen 94 artiklan c alakohdassa todetaan – ennakkoratkaisupyyntöön sisältyy selostus niistä syistä, joiden vuoksi ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on ryhtynyt tarkastelemaan kysymystä unionin oikeuden tiettyjen säännösten tulkinnasta tai pätevyydestä, sekä ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen toteama yhteys kyseisten säännösten ja pääasian oikeudenkäynnissä sovellettavien kansallisen oikeuden säännösten välillä (tuomio 21.12.2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Kuten Espanjan hallitus on lähinnä todennut kirjallisissa huomautuksissaan, nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei mainitse kolmannessa ennakkoratkaisukysymyksessään nimenomaisesti sitä Venäjän ja Bulgarian välisen sopimuksen määräystä, joka voisi olla ristiriidassa Bryssel II b -asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa säädetyn tuomioistuimen toimivaltaa koskevan säännön kanssa, joka on ainoa sääntö, johon kyseinen tuomioistuin on vedonnut siinä tapauksessa, että kyseistä asetusta olisi sovellettava.

34 Ennakkoratkaisupyynnön perusteluissa, joissa esitetään nyt käsiteltävän asian oikeudellinen kehys, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin mainitsee kuitenkin kyseisen sopimuksen 25 ja 30 artiklan. Se esittää yhtäältä, että kansallisesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että Bulgarian tuomioistuimet toteavat kansallisen oikeuden säännösten ja kyseisen sopimuksen 30 artiklan 2 kohdan nojalla olevansa toimivaltaisia antamaan perhekoodeksin 130 §:n 3 momentissa tarkoitetun luvan sen valtion tuomioistuimena, jonka alueella kiinteä omaisuus sijaitsee.

35 Toisaalta Venäjän ja Bulgarian välisen sopimuksen 25 artiklan 6 kohdasta seuraa, että kun otetaan huomioon se, että pääasiassa alaikäisen lapsen asuinpaikka on valtiossa, joka ei ole Venäjän ja Bulgarian välisen sopimuksen sopimuspuoli, eli Saksan liittotasavallassa, myös sen sopimuspuolen lainkäyttöelimet, jonka kansalainen lapsi on, eli tässä tapauksessa venäläiset lainkäyttöelimet voisivat kyseisen sopimusmääräyksen nojalla olla toimivaltaisia myöntämään haetun luvan, kuten komissio on kirjallisissa huomautuksissaan todennut.

36 Bryssel II b -asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa toimivaltasäännössä säädetään, kuten tämän tuomion 27 kohdassa todetaan, sen jäsenvaltion tuomioistuinten lähtökohtaisesta toimivallasta, jonka alueella lapsen asuinpaikka on, eli tässä tapauksessa saksalaisten tuomioistuinten toimivallasta.

37 Koska kyseisessä määräyksessä määrätään erilaisesta tuomioistuimen toimivallasta kuin se, joka voisi seurata Venäjän ja Bulgarian välisen sopimuksen 25 artiklan 6 kohdasta, ja se, joka ennakkoratkaisupyynnössä mainitun kansallisen oikeuskäytännön mukaan seuraa kyseisen sopimuksen 30 artiklan 2 kohdasta, kolmannesta kysymyksestä, sen perusteluista ja ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämistä oikeussäännöistä ilmenee riittävän selvästi, että tämä kysymys liittyy pääasian kohteeseen, koska unionin oikeudessa ja mainitussa sopimuksessa on erilaisia tuomioistuinten toimivaltaa koskevia sääntöjä, ja että siinä esiin tuotu ongelma ei ole täysin hypoteettinen.

38 Näin ollen on katsottava, että kolmas kysymys voidaan ottaa tutkittavaksi.

Asiakysymys

39 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tätä silmällä pitäen tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen. Unionin tuomioistuin saattaa myös joutua ottamaan huomioon sellaisia unionin oikeussääntöjä, joihin kansallinen tuomioistuin ei ole ennakkoratkaisukysymyksessään viitannut (tuomio 15.7.2021, Ministrstvo za obrambo, C-742/19, EU:C:2021:597, 31 kohta).

40 Se, että kansallinen tuomioistuin on muodollisesti esittänyt ennakkoratkaisukysymyksen viittaamalla tiettyihin unionin oikeuden määräyksiin tai säännöksiin, ei nimittäin estä unionin tuomioistuinta esittämästä kansalliselle tuomioistuimelle kaikkia tulkintaan liittyviä seikkoja, jotka saattavat olla hyödyllisiä kansallisen tuomioistuimen arvioidessa käsiteltävänään olevaa asiaa, riippumatta siitä, onko kansallinen tuomioistuin kysymyksiä esittäessään viitannut niihin. Unionin tuomioistuimen on tältä osin poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen esittämistä seikoista ja erityisesti ennakkoratkaisupyynnön perusteluista ne unionin oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita, kun otetaan huomioon riidan kohde (tuomio 22.12.2022, Ministre de la Transition écologique ja Premier ministre (Valtion vastuu ilman pilaantumisesta), C-61/21, EU:C:2022:1015, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 On korostettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on perustellut kolmatta kysymystään lähinnä toteamalla, että vaikka Bryssel II b -asetuksen VIII luku koskee otsikkonsa mukaisesti kyseisen asetuksen suhdetta ”muihin säädöksiin”, kyseisessä luvussa mainitut välineet eivät koske mitään Venäjän ja Bulgarian välisen kahdenvälisen sopimuksen kaltaista kahdenvälistä jäsenvaltion ja kolmannen valtion välistä sopimusta, lukuun ottamatta tiettyjen jäsenvaltioiden Pyhän istuimen kanssa tekemiä kahdenvälisiä sopimuksia, jotka eivät ole merkityksellisiä nyt käsiteltävässä asiassa.

42 Bryssel II b -asetuksen johdanto-osan 91 perustelukappaleesta ilmenee kuitenkin, että sopimuksiin, jotka jäsenvaltio on tehnyt yhden tai useamman kolmannen valtion kanssa ennen unioniin liittymistään, sovelletaan SEUT 351 artiklaa.

43 Näin ollen on katsottava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kolmannella kysymyksellään lähinnä, onko SEUT 351 artiklaa tulkittava siten, että sillä säännellään sellaisen kahdenvälisen sopimuksen, joka on tehty jäsenvaltion ja kolmannen valtion välillä ennen kyseisen jäsenvaltion liittymistä unioniin, suhdetta Bryssel II b -asetukseen, kun tällaista sopimusta ei mainita kyseisen asetuksen VIII luvussa, ja jos näin on, missä olosuhteissa kyseisen sopimuksen nojalla voidaan poiketa mainitusta asetuksesta.

44 SEUT 351 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että perussopimusten määräykset eivät vaikuta sellaisiin oikeuksiin tai velvollisuuksiin, jotka johtuvat yhden tai useamman jäsenvaltion yhden tai useamman kolmannen maan kanssa ennen 1.1.1958 tai, kun on kyse jäseneksi liittyneestä valtiosta, ennen liittymispäivää tekemästä sopimuksesta. Kyseisen artiklan toisessa kohdassa täsmennetään, että siltä osin kuin tällaiset sopimukset eivät ole sopusoinnussa perussopimusten kanssa, asianomainen jäsenvaltio tai asianomaiset jäsenvaltiot käyttävät kaikkia aiheellisia keinoja todettujen ristiriitojen poistamiseksi. Tällöin jäsenvaltiot tarvittaessa avustavat toisiaan ja tapauksissa, joissa se on aiheellista, vahvistavat yhteisen kannan.

45 SEUT 351 artiklaa koskevasta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että kyseisen määräyksen tarkoituksena on antaa jäsenvaltioille mahdollisuus kunnioittaa oikeuksia, joita kolmansilla valtioilla on kansainvälisen oikeuden mukaisesti kyseisten jäsenvaltioiden liittymistä unioniin edeltävien sopimusten perusteella, ja noudattaa vastaavia velvollisuuksiaan (ks. vastaavasti mm. tuomio 9.2.2012, Luksan, C-277/10, EU:C:2012:65, 61 kohta; tuomio 13.1.2022, MIUR ja Ufficio Scolastico Regionale per la Campania, C-282/19, EU:C:2022:3, 55 kohta ja tuomio 14.3.2024, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta (Supreme Courtin tuomio), C-516/22, EU:C:2024:231, 60 kohta).

46 Lisäksi SEUT 351 artiklan ensimmäinen kohta on sääntö, jonka soveltamisedellytysten täyttyessä voidaan sallia poikkeuksia unionin oikeuden minkä tahansa määräyksen tai säännöksen, olipa kyse primaarioikeudesta tai johdetusta oikeudesta, soveltamisesta (ks. vastaavasti tuomio 28.10.2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Luovutus ja ne bis in idem), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, 119 ja 121 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

47 Unionin tuomioistuin on kuitenkin todennut, että jotta unionin oikeussäännön soveltaminen voisi estyä kansainvälisen sopimuksen takia SEUT 351 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla, kahden edellytyksen on täytyttävä: kyseessä on oltava sopimus, joka on tehty ennen kuin unionin perussopimukset tulivat voimaan kyseisessä jäsenvaltiossa, ja kolmannelle valtiolle on johduttava siitä oikeuksia, joiden noudattamista se voi vaatia kyseiseltä jäsenvaltiolta (tuomio 14.3.2024, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta (Supreme Courtin tuomio), C-516/22, EU:C:2024:231, 64 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

48 Unionin tuomioistuin on myös todennut, että jäsenvaltioiden tuomioistuinten tehtävänä on tutkia, voidaanko mahdollinen ristiriita unionin oikeuden ja SEUT 351 artiklassa tarkoitetun kansainvälisen sopimuksen välillä välttää tulkitsemalla sopimusta mahdollisimman pitkälti unionin oikeuden mukaisesti samalla kansainvälistä oikeutta noudattaen. Jos jäsenvaltiot eivät voi tulkita sopimusta unionin oikeuden mukaisesti, niillä on SEUT 351 artiklan toisen kohdan mukaisesti velvollisuus toteuttaa aiheelliset toimenpiteet sen estämiseksi, että kyseinen sopimus on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa, tarvittaessa irtisanomalla sen. SEUT 351 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat kuitenkin jatkaa mainitun sopimuksen soveltamista sen voimassaolon päättymiseen asti (tuomio 22.10.2020, Ferrari, C-720/18 ja C-721/18, EU:C:2020:854, 68 ja 69 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

49 Tämän tuomion 44–48 kohdasta ilmenee, että kun sopimusta, joka on tehty jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen valtion välillä ennen kyseisen jäsenvaltion liittymistä unioniin, ei mainita unionin oikeuden toimessa, SEUT 351 artiklalla on primaarioikeuden yleisenä määräyksenä tarkoitus säännellä – kuten Bryssel II b -asetuksen osalta kyseisen asetuksen johdanto-osan 91 perustelukappaleessa muistutetaan – kyseisen toimen ja kyseisen sopimuksen välisiä suhteita. Sillä varauksella, että tällaisen sopimuksen sopimuspuolena olevalla kolmannella valtiolla on sopimuksen perusteella oikeuksia, joiden kunnioittamista se voi vaatia kyseessä olevalta jäsenvaltiolta, SEUT 351 artiklassa sallitaan se, että kyseinen jäsenvaltio soveltaa kyseisen sopimuksen määräyksiä, vaikka ne ovat – koska niitä ei voida tulkita unionin oikeuden mukaisesti – unionin oikeuden kanssa ristiriidassa. Jos ne ovat keskenään ristiriidassa, kyseinen jäsenvaltio voi jatkaa mainitun sopimuksen määräysten soveltamista, kunnes tämän ristiriidan poistamiseksi tarvittavat toimenpiteet tulevat voimaan.

50 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on ensinnäkin tarkistettava, sisältääkö Bulgarian tasavallan ennen unioniin liittymistään tekemä Venäjän ja Bulgarian välinen sopimus sääntöjä, joiden noudattamista Venäjän federaatio voi vaatia kyseiseltä jäsenvaltiolta.

51 Jos näin on, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on toiseksi tarkistettava, onko Venäjän ja Bulgarian välinen sopimus ristiriidassa Bryssel II b -asetuksen kanssa siltä osin kuin näissä kahdessa oikeudellisessa välineessä ei säädetä samasta toimivaltaisesta tuomioistuimesta pääasian olosuhteissa.

52 Tässä tarkastelussa on otettava huomioon paitsi Bryssel II b -asetuksen 7 artiklan 1 kohta myös 7 artiklan 2 kohta, jonka mukaan kyseisen artiklan 1 kohtaa ”sovelletaan, jollei 8–10 artiklassa toisin säädetä”, ja tämä sanamuoto heijastaa, kuten mainitun asetuksen johdanto-osan 20 perustelukappaleesta ilmenee, unionin lainsäätäjän tahtoa säätää, että tietyissä tilanteissa muut tuomioistuimet kuin lapsen asuinpaikan tuomioistuimet, jotka on nimetty läheisyyden kriteerin nojalla, ovat toimivaltaisia.

53 Tältä osin Bryssel II b -asetuksen 10 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia vanhempainvastuuta koskevissa asioissa, jos kolme edellytystä täyttyy.

54 Kyseisen säännöksen a alakohdan mukaan lapsella on oltava kiinteät siteet kyseiseen jäsenvaltioon, ja on täsmennettävä, että ilmaisun ”erityisesti” vuoksi kyseisessä a alakohdassa mainittujen kolmen tapauksen luettelo ei ole tyhjentävä, joten kiinteän siteen olemassaolo voidaan todeta myös sellaisen muun seikan perusteella, joka on merkityksellinen menettelyssä, jota varten Bryssel II b -asetuksen 10 artiklassa säädettyä oikeuspaikan valintaa tutkitaan, ja joka luo konkreettisen ja tärkeän siteen kyseisen jäsenvaltion ja kyseisen lapsen henkilökohtaisten etujen välille.

55 Kyseisen säännöksen b alakohdan i alakohdassa säädetään, että osapuolten ja kaikkien muiden vanhempainvastuunkantajien on joko vapaasta tahdostaan sovittava toimivallasta viimeistään ajankohtana, jona asia pantiin vireille tuomioistuimessa, tai b alakohdan ii alakohdan mukaan hyväksyttävä toimivalta nimenomaisesti menettelyn aikana, ja tuomioistuimen on viimeksi mainitussa tapauksessa varmistettava, että kaikille osapuolille on tiedotettu oikeudesta olla hyväksymättä toimivaltaa.

56 Saman säännöksen c alakohdassa puolestaan säädetään, että kyseessä olevan tuomioistuimen toimivaltaa on käytettävä lapsen edun mukaisesti. Kyseinen alakohta heijastelee Bryssel II b -asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaletta, jossa todetaan muun muassa, että toimivaltasäännökset vanhempainvastuuta koskevissa asioissa on muotoiltu lapsen edun perusteella. Tästä seuraa, että tuomioistuimen toimivalta on määritettävä ennen kaikkea kyseisen lapsen edun perusteella. Tämä voidaan varmistaa vain tutkimalla kussakin yksittäistapauksessa, onko kyseisen asetuksen 10 artiklan 1 kohdan perusteella tutkittu tuomioistuimen valinta kyseisen edun mukainen (ks. vastaavasti tuomio 1.10.2014, E., C-436/13, EU:C:2014:2246, 45 ja 47 kohta).

57 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voisi näin ollen katsoa olevansa toimivaltainen Bryssel II b -asetuksen nojalla, kunhan se varmistuu ensinnäkin siitä, että siinä vireille pannussa menettelyssä Bulgarian tasavallan ja asianomaisen lapsen henkilökohtaisten etujen välillä on konkreettinen ja merkittävä side, kuten voisi olla siinä tapauksessa, että kyseinen lapsi omistaa

osuuksia kyseisen jäsenvaltion alueella sijaitsevasta kiinteästä omaisuudesta; toiseksi siitä, että kun otetaan huomioon, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa hakemusmenettelyssä ei ole vastaajaa, alaikäisen lapsen äiti ainoana vanhempainvastuunkantajana hyväksyy nimenomaisesti menettelyn aikana kyseisen tuomioistuimen toimivallan sen jälkeen, kun hänelle on ilmoitettu hänen oikeudestaan olla hyväksymättä sitä, ja kolmanneksi siitä, että tätä toimivaltaa käytetään lapsen edun mukaisesti.

58 Jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että pääasiassa Venäjän ja Bulgarian välinen sopimus on ristiriidassa Bryssel II b -asetuksen kanssa siltä osin kuin siinä annetaan toimivalta muille kuin kyseisen asetuksen 7–10 artiklassa nimetyille tuomioistuimille, sen on kolmanneksi tutkittava tämän tuomion 48 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti, voidaanko tämä ristiriita välttää tulkitsemalla kyseistä sopimusta kyseisen asetuksen mukaisesti. Jos vastaus on kieltävä ja jos ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella ei ole toimivaltaa itse poistaa tätä ristiriitaa, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi neljänneksi soveltaa kyseisen sopimuksen määräyksiä ja jättää huomiotta Bryssel II b -asetuksen säännökset.

59 On kuitenkin korostettava, että vaikka jäsenvaltioiden tuomioistuimet ovat velvollisia tutkimaan, voidaanko mahdollinen ristiriita unionin oikeuden ja Venäjän ja Bulgarian välisen sopimuksen kaltaisen aikaisemman kahdenvälisen sopimuksen välillä välttää tulkitsemalla kyseistä sopimusta mahdollisimman pitkälle unionin oikeuden mukaisesti samalla kansainvälistä oikeutta noudattaen, niillä ei ole velvollisuutta tutkia, voidaanko mahdollinen ristiriita unionin oikeuden ja tällaisen sopimuksen välillä välttää tulkitsemalla tai soveltamalla unionin oikeutta kyseisen sopimuksen mukaisesti.

60 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ei siis pidä turvautua tämän tuomion 57 kohdassa tarkoitettuun mahdollisuuteen todeta olevansa toimivaltainen Bryssel II b -asetuksen 10 artiklan 1 kohdan a alakohdan, b alakohdan ii alakohdan ja c alakohdan nojalla sen sijaan, että se soveltaa kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa säädettyä yleistä toimivaltasääntöä sovittaakseen yhteen unionin oikeuden ja Venäjän ja Bulgarian välisen sopimuksen ja todetakseen tämän perusteella, että pääasian olosuhteissa sopimus on yhteensopiva unionin oikeuden kanssa siltä osin kuin kyseisessä oikeudessa säädetään ja kyseisessä sopimuksessa määrätään samasta toimivaltaisesta oikeuspaikasta kyseisessä asiassa.

61 Edellä esitetyn perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, että SEUT 351 artiklaa on tulkittava siten, että sillä säännellään jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen valtion välillä ennen kyseisen jäsenvaltion liittymistä unioniin tehdyn sopimuksen suhdetta Bryssel II b -asetukseen, kun kyseisessä sopimuksessa, jota ei mainita kyseisen asetuksen VIII luvussa, myönnetään oikeuksia, joiden kunnioittamista kyseisen sopimuksen sopimuspuolena oleva kolmas valtio voi vaatia kyseessä olevalta jäsenvaltiolta. Jos tällainen sopimus on ristiriidassa Bryssel II b -asetuksen kanssa, mitä kyseisen jäsenvaltion tuomioistuin ei voi välttää sellaisen siinä vireillä olevan menettelyn yhteydessä, joka kuuluu sekä kyseisellä sopimuksella että kyseisellä asetuksella säänneltyyn alaan, kyseinen tuomioistuin voi soveltaa kyseisen sopimuksen sääntöjä mainitussa asetuksessa vahvistettujen sääntöjen sijaan, kunnes tämän ristiriidan poistamiseksi tarvittavat toimenpiteet tulevat voimaan, ja kyseisen jäsenvaltion on turvauduttava kaikkiin asianmukaisiin keinoihin tällaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi ja täytäntöön panemiseksi.

Oikeudenkäyntikulut

62 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Tuomioistuimen toimivallasta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja kansainvälisestä lapsikaappauksesta 25.6.2019 annettua neuvoston asetusta (EU) 2019/1111**

   on tulkittava siten, että

   tuomioistuimen lupa, jota haetaan jäsenvaltiossa asuvan alaikäisen lapsen lukuun tämän lapsen toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevasta kiinteästä omaisuudesta omistamien osuuksien myymiseksi, kuuluu kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun vanhempainvastuun alaan siltä osin kuin se koskee kyseisen artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettuja suojelutoimenpiteitä, minkä vuoksi kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaan sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa lapsen asuinpaikka on asian vireillepanoajankohtana, ovat lähtökohtaisesti toimivaltaisia antamaan tällaisen luvan.

2) **SEUT 351 artiklaa on tulkittava siten, että sillä säännellään jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen valtion välillä ennen kyseisen jäsenvaltion liittymistä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen suhdetta asetukseen 2019/1111, kun kyseisessä sopimuksessa, jota ei mainita kyseisen asetuksen VIII luvussa, myönnetään oikeuksia, joiden kunnioittamista kyseisen sopimuksen sopimuspuolena oleva kolmas valtio voi vaatia kyseessä olevalta jäsenvaltiolta. Jos tällainen sopimus on ristiriidassa asetuksen 2019/1111 kanssa, mitä kyseisen jäsenvaltion tuomioistuin ei voi välttää sellaisen siinä vireillä olevan menettelyn yhteydessä, joka kuuluu sekä kyseisellä sopimuksella että kyseisellä asetuksella säänneltyyn alaan, kyseinen tuomioistuin voi soveltaa kyseisen sopimuksen sääntöjä mainitussa asetuksessa vahvistettujen sääntöjen sijaan, kunnes tämän ristiriidan poistamiseksi tarvittavat toimenpiteet tulevat voimaan, ja kyseisen jäsenvaltion on turvauduttava kaikkiin asianmukaisiin keinoihin tällaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi ja täytäntöön panemiseksi.**

Allekirjoitukset